

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA FOCUS GROUP - OSOBLAHA 24.5.2018

ZPRACOVÁNO PRO POTŘEBY „STŘEDNĚDOBÉHO PLÁNOVÁNÍ ROZVOJE SOCIÁLNÍCH
SLUŽEB NA OSOBLAŽSKU“ ČÍSLO CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_063/0006572.

6. ČERVNA 2018
AUTOR: MARTINA FAFÍLKOVÁ

Obsah

A. Teoreticko-metodologická východiska.....	3
B. Výzkumné cíle	3
C. Focus group jako kvalitativní výzkumná metoda	3
D. Východiska realizace Focus Group	4
E. Průběh focus group	7
F. Shrnutí.....	10
Seznam zkratk	11

A. TEORETICKO-METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA

V současnosti v České republice probíhá optimalizace poskytovaných sociálních služeb, která se přímo váže na uskutečněný přechod financování sociálních služeb z Ministerstva práce a sociálních věcí ČR na kraje. Každý z krajů má zpracovány „Akční plány“. V těchto dokumentech schválených krajskými zastupitelstvy jsou uvedeny konkrétní vybrané sociální služby určené k financování ze státního rozpočtu v přenesené působnosti krajů, tzv. „Sít sociálních služeb“, dále jen „Sítě“.

Mimo to, že každý kraj má jiná kritéria pro zařazování sociálních služeb do „Sítě“ je nutno podotknout, že jejich vymezení je silně ovlivněno nedostatkem finančních prostředků, a z toho plyne i fakt, že je velmi obtížné zařadit nové a přitom potřebné sociální služby do „Sítě“.

Dalšími ztěžujícími aspekty jsou například nepřipravenost obcí spolufinancovat sociální služby a obecně téměř nefunkční donátorský sektor ekonomických a dalších subjektů. Zvláštní dopad má pak dotační podpora ESF, která je krátkodobá a poskytovatelé či obce nemají možnost zajistit udržitelnost daných sociálních služeb, tedy dosáhnout na jejich zařazení do „Sítě“.

Prokázání potřebnosti sociální služby je teoretickým zásadním pilířem pro zařazení sociální služby do „Sítě“.

Osoblažsko komunitně plánuje od roku 2006 a mnoho odborníků z řad klientů a poskytovatelů sociálních služeb se zástupci zadavatele intenzivně pracují na tvorbě následného komunitního plánu/střednědobého plánu. Tato zpráva je jedním z podkladů pro ověření potřebnosti sociálních služeb a služeb navazujících. Východiskem jsou slabé stránky SWOT analýzy pro všechny cílové skupiny zpracované v rámci procesu komunitního plánování sociálních a navazujících služeb za použití metody Focus Group, pozvaných hostů – odborníků, kteří pracovali s hypotézami, aby s podporou zkušeného moderátora získali data, která potvrzují či vyvracejí stanovené hypotézy.

B. VÝZKUMNÉ CÍLE

Ověřit zda:

1. Absentují svozové služby pro seniory a OZP do zdravotnických zařízení apod.,
2. Je skutečně nedostatek malometrážních bytů pro seniory a osoby se zdravotním postižením,
3. Jsou absentující odlehčovací pobytové sociální služby tak potřebné.
4. Přetrvává nedostatek vhodných pracovních příležitostí.

C. FOCUS GROUP JAKO KVALITATIVNÍ VÝZKUMNÁ METODA

Focus Group je anglický termín nejčastěji překládán do Českého jazyka podle Davida L. Morgana (1997) jako „ohniskové skupiny“. Metoda kvalitativního výzkumu Focus Group byla zvolena ke zjištění vztahu účastníků k daným situacím a jevům - tématům na základě jejich individuálních osobních a profesních zkušeností. Za optimální velikost skupiny je dán počet 6-12 osob. Moderátor zde hraje významnou roli v řízeném skupinovém rozhovoru, kdy podněcuje participanty k vyjadřování vlastních myšlenek, které jsou konfrontovány s názory a postoji druhých v prostředí dynamické skupiny. Tato výzkumná metoda je používána zejména pro studium komplexních témat zahrnujících mnoho úrovní pocitů a zkušeností (Morgan, 2001).

Focus Group je uváděna jako jedna z nejprogresivnějších metod kvalitativního výzkumu pro získávání dat ke zvolenému tématu (Miovský, 2006).

D. VÝCHODISKA REALIZACE FOCUS GROUP

Základním podkladem pro šetření je SWOT analýza zpracovaná pracovními skupinami v rámci analytické fáze střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb na Osoblažsku.

Rodiny s dětmi, mládež a osoby sociálně vyloučené	
Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none">1. Aktivní střednědobé plánování rozvoje sociálních služeb v souladu se SPSZ2. Základní škola, mateřské školy, zájmové kroužky3. Poskytovatelé sociálních služeb, návazné činnosti: Slezská diakonie<ul style="list-style-type: none">• SAS pro rodiny s dětmi (Osoblažsko, kapacita 20 rodin)• Raná péče (působnost ORP – Krnov, Bruntál, Rymařov, Opava, Hlučín, Nový Jičín, Kopřivnice)Althaiia o.p.s.<ul style="list-style-type: none">• NZDM Osoblaha (pro mládež 6-26 let, okamžitá kapacita 40 osob)• NZDM Hlinka (pro mládež 6-26 let, okamžitá kapacita 30 osob)• NZDM Dívčí Hrad (pro mládež 6-26 let, okamžitá kapacita 25 osob)• NZDM Slezské Pavlovice (pro mládež 6-26 let, okamžitá kapacita 25 osob)• SAS pro rodiny s dětmi – ve 4 obcích a to Hlinka, Slezské Pavlovice, Dívčí Hrad, Osoblaha (terénní forma – max. okamžitá kapacita 2 rodiny, ambulantní forma – max. okamžitá kapacita 3 rodiny) + rozvoj soc. služby (max. okamžitá kapacita v rámci projektu 2 rodiny)• Odborné sociální poradenství (dluhové poradenství a poradenství k dlouhodobé nezaměstnanosti) - ve 4 obcích a to Hlinka, Slezské Pavlovice, Dívčí Hrad, Osoblaha (ambulantní forma, kapacita 3 osoby)Sladké Osoblažsko s.r.o.<ul style="list-style-type: none">▪ 2 pracovní místa (CS 1 + 1)Osoblažské odpady s.r.o.<ul style="list-style-type: none">▪ 3 pracovní místa (CS 2 + 1)Osoblažský cech, z.ú.<ul style="list-style-type: none">▪ 6. pracovních míst (CS 1 + 5)4. Zájmová činnost v obcích: TJ Slezan Osoblaha, Sbory dobrovolných hasičů (Dívčí Hrad, Hlinka, Osoblaha, Bohušov), Ještěrky (volejbal), Klub turistů na Osoblažsku, TJ Rusín (fotbalový klub), TJ Slezské Pavlovice (fotbalový klub), Hlinecký Trojlístek, Děti džungle, Dívčí Hrad pro Osoblažsko, Duha Paprsek, Taneční skupina Westay baby (Slezské Pavlovice) a další návazné činnosti	<ol style="list-style-type: none">1. Nedostatek vhodných pracovních příležitostí2. Nedostatek služeb občanské vybavenosti:<ul style="list-style-type: none">▪ absence lékárný▪ Zrušený obchod v obci Rusín – alternativní zajištění 2x v týdnu pojezdovou prodejnou z Polské republiky▪ bankomat▪ a další veřejné služby3. Nedostatek malometrážních startovacích bytů pro mladé rodiny4. Nedostatek odborných lékařů5. Nízká vzdělanostní struktura obyvatelstva (nedostatek odborníků)6. Obtížná dostupnost služeb (dopravní infrastruktura)7. Mezigenerační přenos, absence pozitivních vzorů8. Příliv sociálně slabých rodin9. Nízká finanční gramotnost10. Nezájem obyvatel řešit své problémy – rezignace11. Absence služebny PČR – místní kancelář12. Odchod mladých perspektivních obyvatel po ukončení studia13. Komerční bydlení s vysokým nájmem:<ul style="list-style-type: none">• Osoblaha: ulice Hlavní 125 – 130, 132 a 133• Slezské Pavlovice: 113 a 10514. Nedocenený význam sociálních služeb

5. Politická vůle obcí řešit sociální oblast
6. Asistenti prevence kriminality (Osoblaha, Hlinka a Dívčí Hrad)
7. Vzájemná spolupráce obcí, NNO, školy, školek
8. Slezské Pavlovice mají pozici kontaktního pracovníka
9. Programy prevence základní školy
10. Althaia o.p.s. zabezpečuje doprovod při přepravě dětí do MŠ v Hlince z okolních obcí
11. Existence potravinové banky:
 - Althaia o.p.s.
 - Slezská diakonie

Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> 1. Možnost financování sociálních a návazných služeb a projektů zaměstnanosti v rámci koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám 2. Možnost více zdrojového financování sociálních a návazných služeb 3. Realizace programů: <ul style="list-style-type: none"> • směřujících ke zvýšení finanční gramotnosti obyvatel • směřujících ke zvýšení zaměstnanosti • prevence ztráty bydlení 4. Možnost rozvoje sociálního podnikání a vznik nových sociálních podniků 5. Vznik nových pracovních příležitostí v podnikatelských subjektech pro dlouhodobě nezaměstnané 6. Rozvoj zemědělské činnosti v návaznosti na vznik nových pracovních míst 7. Zpracování koncepce dostupného malometrážního bydlení 8. Rozvoj přeshraniční spolupráce 9. Podpora komunitní sociální práce 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Demotivující systém sociálních dávek 2. Migrující rodiny (před PČR, dluhy a SPOD) 3. Riziko změny politických priorit vedení obcí 4. Ztráta zaměstnání a tím zvýšení rizika sociálního vyloučení 5. Byznys s chudobou v oblasti komerčního bydlení 6. Exekuce jako překážka k motivaci trvalého zaměstnání 7. Šikana u dětí a mladistvých 8. Nežádoucí soc. patologické jevy (alkoholismus, drogy, latentní domácí násilí, gamblerství) 9. Nedostatek finančních prostředků na podpoření sociálních služeb v optimální síti MSK

Senioři a osoby se zdravotním postižením

Silné stránky

Slabé stránky

1. Aktivní střednědobé plánování rozvoje sociálních služeb
2. Registrované sociální služby:
 - Domov pro seniory Osoblaha (52 seniorů)**
 - Domov pro osoby se zdravotním postižením (18 osob)**
 - Harmonie p.o. (MSK)**
 - DOZP Krnov (59 osob),
 - Chráněné bydlení Osoblaha (12 osob)
 - Sociálně terapeutická dílna Město Albrechtice (30 osob)

1. Absence svozových služeb pro seniory a OZP do zdravotnických zařízení apod.
2. Nedostatek malometrážních bytů pro seniory a osoby se zdravotním postižením
3. Absence odlehčovací pobytové sociální služby
4. Nedostatek odborné zdravotní péče (např. stomatolog)
5. Velká důvěřivost seniorů
6. Absence aktivit ke smysluplnému trávení času a zvýšené riziko výskytu sociálně

JINAK o.p.s.

- Sociálně terapeutická dílna (14 osob) - lidé s mentálním a vícenásobným postižením
- Podpora samostatného bydlení (4 osoby) - lidé s mentálním, vícenásobným postižením a s duševním onemocněním

Charita Krnov

- Terénní pečovatelská služba Rusín
- Terénní ošetrovatelská služba Rusín a Slezské Pavlovice

Obec Slezské Pavlovice využívá služeb Centra služeb pro neslyšící a nedoslýchavé

Althaia o.p.s.

- SAS pro rodiny s dětmi (formou depistáží vyhledávají v terénu seniory i osoby se zdrav. postižením při práci s rodinou a dětmi)
- Odborné sociální poradenství – dluhové poradenství (116 klientů)

Slezská diakonie

- Dobrovolnické centrum (4 dobrovolníci v Domově pro seniory Osoblaha a 1 dobrovolník v sociálně terapeutická dílna Osoblaha – JINAK o.p.s.)
- Návazné služby:
 - Spolupráce obcí a registrovaných poskytovatelů sociálních služeb
 - Spolupráce obcí a zájmových sdružení
 - Slezské Pavlovice mají pozici kontaktního pracovníka
 - Působení asistentů prevence kriminality (Osoblaha, Hlinka a Dívčí Hrad)
 - Pořádání Dne sociálních služeb
 - Aplikace Augmentativní a alternativní komunikace – podpora komunikace u seniorů a osob se zdrav. Postižením
 - Politická vůle obcí řešit sociální oblast
 - Zaměstnanost osob ZTP – fungující projekty v zaměstnanosti, sociální podniky:
 - LEFOX s.r.o. (4 OZP)

patologických jevů

- Obtížná dostupnost služeb (dopravní infrastruktura).
- Nedostatek služeb občanské vybavenosti:
 - zrušený obchod v obci Rusín – alternativní zajištění 2x v týdnu pojízdou prodejnou z Polské republiky
 - pedikúra
 - bankomat
- Na území plánujících obcí se nenachází lékárna.
- Nedostatečná bezbariérovost veřejných budov
- Nedostatek pracovních příležitostí pro zdravotně postižené v soukromých firmách
- Nedostatek sociálních kontaktů
- Nedostatek dobrovolníků v pobytových sociálních službách
- Nízká finanční gramotnost

Příležitosti	Hrozby
1. Možnost výstavby malometrážních bytů - KODUS, dům s pečovatelskou službou apod.	1. Nárůst exekucí
2. Možnost zřízení služeb asistenta sociální péče (terénní sociální služba – udržení člověka v jeho přirozeném prostředí)	2. Šikana seniorů i osob se zdravotním postižením
3. Vznik pečovatelské a odlehčovací služby pod Domovem pro seniory Osoblaha p.o.	3. Změny legislativy v oblasti dávkového systému odtržené od reality – znevýhodnění seniorů a osob se zdravotním postižením v pobytových sociálních službách (stravenky)
4. Možnost zpracování katalogu o sociálních a	4. Sociální izolace seniorů a osob se

návazných službách v elektronické i tištěné podobě 5. Hledání finančních zdrojů pro udržení stávajících pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením. Realizace osvěty pro soukromé podnikatele v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením 6. Vznik nových pracovních míst u stávajících i nově vznikajících sociálních podniků 7. Financování sociálních a návazných služeb z EU, MPSV, MSK, obcí a dalších donátorů. 8. Možnost zřízení denního stacionáře pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace z důvodu zdravotního stavu, nebo věku 9. Programy finanční a právní gramotnosti pro seniory a OZP 10. Zpracování mapy technických bariér 11. Propagace a význam dobrovolnické práce	zdravotním postižením žijících v přirozeném prostředí v obcích s nedostatečnou občanskou vybaveností 5. Současná legislativě umožňuje zneužívání příspěvku na péči – nedostatečný kontrolní mechanismus využití dávek především v domácím prostředí 6. Existence podomního prodeje i přes vyhlášky obcí zakazující podomní prodej výrobků a služeb (pojistné podvody)

E. PRŮBĚH FOCUS GROUP

Přítomní účastníci Focus Group konané dne 24. 5. 2018:

Eva Černochová, Karel Birtus, Soňa Mruzíková, Richard Jurčenko, Markéta Michalisková, Michal Šimčík, Lucie Švejdomá, Dana Papřoková, Vladimír Kluka, Vojta Abramovič, Radúz Koval, Zdeňka Spurná, Lenka Tichavská, Lucie Kulová, Mgr. Jan Bezděk, Marcel Chovančák
 Moderátorka: Ing. Martina Fafílková

Zahájení: Mgr. Jan Bezděk, uvítal všechny, představil projekt a předal slovo metodičce Bc. Lence Tichavské. Přítomní byli navzájem představeni a seznámeni s jednotlivými tématy, která budou řešena. Metodická: Na pracovním setkání „Řídící skupiny“ (dále jen „ŘS“) byly připraveny tematické okruhy, které jsou významné pro cílové skupiny na Osoblažsku. Vedoucí pracovních skupin/ členové ŘS čerpali ze zpracované SWOT analýzy stavu sociálních a navazujících služeb a z analýzy dotazníků zadavatelů z území Osoblažska. Výzkumu se účastní hosté, kteří se profesně zabývají buď cílovými skupinami, nebo navrženými tématy. Následně předala slovo moderátorce Focus Group Ing. Martině Fafílkové.

1. DISKUSE KE VŠEM TÉMATŮM

- ABSENCE SVOZOVÝCH SLUŽEB PRO SENIORY A OZP DO ZDRAVOTNICKÝCH ZAŘÍZENÍ APOD.
- NEDOSTATEK MALOMETRÁŽNÍCH BYTŮ PRO SENIORY A OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM.
- ABSENCE ODLEHČOVACÍ POBYTOVÉ SOCIÁLNÍ SLUŽBY.
- NEDOSTATEK VHODNÝCH PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ.

Moderátor: Budeme diskutovat o 5. základních tématech, která byla v Řídící skupině označena jako slabá stránka ve SWOT analýze, a analýze potřeb zadavatelů. Je pravděpodobné, že jednotlivá témata se budou v diskusi prolínat, proto si řekněme, že budeme vycházet z toho, jak diskuse přirozeně plyne.

Začneme otázkou, jak je v lokalitě řešena doprava pro specifické skupiny obyvatel, ať už jsou to osoby se zdravotním postižením, senioři nebo matky.

Písemný zestručněný záznam z diskuse:

➤ ABSENCE SVOZOVÝCH SLUŽEB PRO SENIORY A OZP DO ZDRAVOTNICKÝCH ZAŘÍZENÍ APOD.

- Senior na vozíku se v Dívčím Hradě těžko dopravuje po vlastní ose, obec je do kopce. Velmi komplikovaná je i doprava autobusem, nízkopodlažní autobus zastavuje pouze na horní zastávce. Autobus nezajíždí dolů do obce, zajíždění je v jednání. Bylo by třeba zajistit alespoň dva autobusy do obce (ráno, večer i odpoledne by byl vhodný). Hodně dětí ze ZŠ Osoblaha je rodiči přeloženo do ZŠ Albrechtice či Třemešné a proto vozí rodiče své děti na horní zastávku v Dívčím Hradě. Děti na zastávku nemohou samy chodit z bezpečnostních důvodů. Cesta na zastávku směr hrad nemá chodník a řidiči nedodržují povolenou rychlost. I další zastávky jsou bez chodníků. Doprava osob je komplikovaná, určitě by se hodil autobus pro celou lokalitu, nebo senior taxi apod.
- Senior taxi - vozidlo uzpůsobené starším osobám, převládá vozíčkáře, provozovatel má pravidla, obvykle jsou to cesty k lékaři, na hřbitov, na úřady. Pro stárnoucí obyvatele v lokalitě by to bylo velmi vhodné. Lidé se u lékaře v Osoblaze doprošují sanitky. Svozová služba sanitek je z Krnova. Pořízení mikrobuse v tomto případě není řešení. Obyvatelé na Osoblažsku stárnou a budou stárnout. Bylo by dobré získat zkušenosti od ostatních obcí/měst na „senior taxi“, jako je třeba v Bruntále, dotovaný provoz, přispívá i Moravskoslezský kraj. Služba je i částečně zpoplatněná cc 20/40 Kč tam i zpět. Senior taxi je na Osoblažsku třeba.

➤ NEDOSTATEK MALOMETRÁŽNÍCH BYTŮ PRO SENIORY A OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM.

➤ ABSENCE ODLEHČOVACÍ POBYTOVÉ SOCIÁLNÍ SLUŽBY.

- Skupina se shodla, že je málo míst v domovech pro seniory. Jsou senioři, kteří by mohli bydlet doma, docházela by pečovatelská služba a pomáhala by. Navržen byl dům s pečovatelskou službou, kde by byly nevyužité budovy, ty jsou však nevyhovující. Skupina se spíše přiklání k názoru postavit novou jednopodlažní stavbu. V Hlince se staví KODUS¹ 22 nových bytů pro seniory s doplňkovou službou. Je třeba sehnat investory, žádná dotace není stoprocentní. Starostové obcí na to nemají v rozpočtu peníze. Většina seniorů chce zůstat tam, kde prožili svůj život, bylo by pro ně dobré, aby k nim docházela pečovatelská služba. Je potřeba těchto domů jako je například KODUS pro starší osoby v místě bydliště (obce). Nejlepší je možnost zůstat doma, dokud je člověk schopný, pokud už potřebuje jistou míru pomoci, je vhodný KODUS, v okamžiku potřeby intenzivní pomoci je pak vhodný domov pro seniory. Domácí bydlení, KODUSY. Každý kdo stárne, je nejraději ve svém prostředí, ale může se stát, že se již nedokáže o sebe starat, rodinu nemá, zejména vozíčkář, mentální postižení. Bylo by třeba se starat ne jen o seniory ale také o osoby, které pečují denně o postiženého, nemocného nebo starého človíčka. Když bude tento člověk chtít na dovolenou, k lékaři apod., nemá kam dát člověka o kterého se stará, pro to jsou vhodné sociální služby: **(odlehčovací služby)**, které nabízí možnost „pohlídání“ člověka na určitou dobu 24 hodině denně. Tato služba je poskytována pobytovou formou a pro naši lokalitu časově a místně nedostupná. Přivítali bychom ambulantní službu **(centrum denních služeb)**, kde mohou senioři a osoby se zdravotním postižením trávit svůj volný čas v rámci provozní denní doby pod odborným dohledem. Vše je o penězích, lidé nevnímají příspěvek na péči jako takový, ale jako přilepšení rodiny. Je na zvážení, jakou službu zvolit. **Pečovatelská služba** je omezena časově v pracovní

¹ Komunitní dům pro seniory – soužití seniorů založené na vzájemné pomoci

dny, proto je třeba najít jiný způsob zabezpečení služby. Celkově však území pečovatelskou službou není pokryto. Možná by byl vhodný „asistent“, který by zaskakoval za pečujícího. Příspěvek na péči je používán jako příjem pro pečujícího člověka, když nemůže chodit do práce, takže je to jeho hlavní a jediný příjem. Proto nezbyvá na nákup dalších sociálních služeb. U pečujících osob, nastává problém v případě úmrtí pečované osoby, často už není schopný se umístit na trhu práce, zejména v případě dlouhodobé péče. Velkým problémem je i péče o osoby v terminálním stádiu nemoci. Pečující se ocitají bez pomoci odborníků za situace, kdy lékaři jsou místně nedostupní. Bylo by fajn mít odbornou podporu (**hospicová péče**).

➤ **NEDOSTATEK VHDNÝCH PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ. (K TOMUTO BODU NAVAZUJÍCÍ DALŠÍ SLABÉ STRÁNKY)**

- Sociální podnikání zaměstnává dlouhodobě nezaměstnané. Lidé dlouhodobě nezaměstnaní nemají potřebu do práce jít, žijí z dávek a je jim dobře, ztrácí pracovní návyky a jsou spokojeni, peníze jim poskytuje stát, nemají potřebu hledat si práci. Na Osoblažsku je málo vzdělaných lidí na volná pracovní místa. Většina lidí pracuje v lesní výrobě. Z důvodu nedostatku pracovních míst na Osoblažsku byly založené sociální podniky. Většina lidí jsou zvyklí pracovat v zemědělství apod. Nemají zájem dojíždět do práce, jejich výdělků po zaplacení dojížděky je méně výhodná varianta než být na dávkách. Proto preferují práci v místě bydliště. Nejlepší je pro ně práce v rámci nových obecních staveb, založených nových podniků, apod. Sociálně slabí občané jsou zvyklí na dávky a nemají potřebu si práci hledat. Potvrzuji, že je pro lidi vhodnější práce v místě bydliště, to do práce půjdou, s dojížděním mají problém i vůči spojmům a financím, které je cesta stojí. Vznikají nové projekty, které jsou vhodné pro lidi, kteří nemají velké ambice, ale potřebují práci a chtějí pracovat. Vzniklo zde osm nových pracovních míst pro osoby z této lokality. Jak dostat práci na Osoblažsko a nevyvážet lidi pryč, najít jim práci v místě bydliště, protože v případě práce mimo lokalitu se může stát, že lidé se začnou stěhovat za práci a bude vyřizování. Firmy, které staví v obcích, spoléhají na pracovní sílu z řad občanů z obcí. Lidé na Osoblažsku práci chtějí, díky sociálním podnikům vznikají nová pracovní místa a zaměstnanost pomalu klesá. Zaměstnanost souvisí úzce i se zadlužeností. Lidé vědí kam jít při takových potížích. Z praxe: Člověk, který má hodně exekucí, nemá moc velký zájem jít do práce. (V momentě příjmu, bude část mzdy zabavena exekutorem. Mzda bude nižší a on ztrácí zájem a zůstává na ÚP a bude žít z příspěvků). Kdyby však měl práci, příjem a splácel by dluhy - ze mzdy se strhává pouze povolená zabavitelná částka, zohledňuje se, že má děti, vyživované osoby. Lidé si neuvědomují, že je to pro ně výhodné, protože nikdy jim nemůžou vzít velkou část mzdy, při práci splácí dluhy a mají se lépe než z dávek. Chystá se novela zákona o insolvenční, která by byla velmi výhodná. Ing. Jan Bacho zaměstnává více jak sto lidí, hodně lidí dojíždí z Krnova a odjinud. Na Osoblažsku mohou zaměstnavatelé zaměstnat místní, ale potřebují určité vzdělání či profese. Pro osoby se základním vzděláním tyto pracovní pozice jsou minimálně. Samostatnou kapitolou je pak práce na černo u osob, které jsou v evidenci Úřadu práce. Althais se sociálním odborným poradenstvím – dluhové poradenství - je velkým přínosem na Osoblažsku, velmi pomáhají lidem v těžkých životních situacích. Oddlužení, vyúčtování elektřiny apod. Sociální služby jsou pro hodně lidí neviditelné ve smyslu, že lidé nevidí, co dělají a jak pomáhají, protože nemohou mluvit o vyřešených problémech apod. Fungující sociální služby na Osoblažsku jsou nezastupitelné.

Moderátorka a metodička poděkovaly za účast a názory, které jsou pro střednědobé plánování rozvoje sociálních služeb velkým přínosem.

F. SHRNU TÍ

V lokalitě na Osoblažsku jsou specifika, která ovlivňují život lidí, kteří zde žijí. Jsou to obce na samých hranicích s Polskem, velkou vzdáleností od obce s rozšířenou působností, což je Krnov. Vzhledem k tomu, že Krnov nejeví zájem řešit sociální oblast na Osoblažsku, je velmi důležité, aby se osoblažští spojili k řešení společných problematik a hledali co nejefektivnější způsob řešení. V této kapitole jsou uvedena nejzásadnější témata s doporučením na postupné kroky jejich řešení. V rámci Focus Group bylo potvrzeno, že je nutné věnovat se následujícím oblastem.

- (1) **Doprava osob se zdravotním postižením a seniorů k lékařům (individuální i hromadná doprava)**
 - Doporučení, zaměřit se v rámci plánujících obcí na společném řešení individuální dopravy např. formou senior taxi.
- (2) **Odlehčovací služby pro osoby se zdravotním postižením a seniory (pobytová forma)**
 - Doporučení, zaměřit se na zmapování o kolik klientů se na území jedná, na jejich ochotu doplácet na tuto službu. Doplatek může být maximálně 170 Kč za hodinu, což i tak je finančně velmi náročné. Následně hledat řešení ve zřízení např. jednoho lůžka u místně dostupného poskytovatele pobytových sociálních služeb, kde je již základna personálního zabezpečení. Je nutno počítat s tím, že toto lůžko bude nepravidelně využíváno, tudíž ekonomicky náročné.
- (3) **Centrum denních služeb**
 - Doporučení, zaměřit se na zmapování o kolik klientů se na území jedná, na jejich ochotu doplácet na tuto službu. Doplatek nemusí být vysoký, vzhledem k tomu, že služba by mohla být bez poskytování stravy, pouze se zajištěním stravy, nejvýše však do 140 Kč na hodinu. Cena se bude odvíjet od rozsahu poskytovaných služeb.
- (4) **Hospicová péče**
 - Doporučení, zjistit, kdo nejbližší poskytuje terénní hospicovou službu a vyjednávat o rozšíření služeb na území Osoblažska. Vzhledem k náročnosti zdravotního a lékařského zabezpečení a nedostatku pracovníků těchto profesí nedoporučují řešit situaci vznikem „místní“ služby na tak malém území.
- (5) **Pečovatelská služba**
 - Doporučení rozšířit pečovatelskou službu v Osoblaze do dalších přilehlých obcí a zaměřit se na časovou dostupnost služby.
- (6) **Oblast bydlení a zaměstnanosti**
 - Skupina se shodla na nedostatku malometrážního bydlení, pro seniory i pro mladé rodiny, v obcích mimo soukromé majitele. Doporučení u seniorských bytů navázat na zkušenosti s vystavěným KODUSEM v Hlince. U malometrážních bytů pro mladé rodiny doporučují zpracovat koncepci bydlení v závislosti na stávajících a vznikajících sociálních a jiných podnicích. Dále v širších souvislostech doporučení rozšířit **dluhové poradenství** (odborné sociální poradenství) a doplnit registraci u ministerstva spravedlnosti pro komplexnost těchto služeb.

Závěrem je třeba uvést, že tato zpráva je jednou z mnoha analytických dokumentů, které jsou podkladem pro střednědobé plánování rozvoje sociálních služeb na území Osoblažska.

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
MSK	Moravskoslezský kraj
„Sít“	síť sociálních služeb
ESF	Evropský sociální fond
MěÚ	městský úřad
SO ORP	správní obvod obce s rozšířenou působností
CS	cílová skupina
PS	pracovní skupina
KPSS	komunitní plánování sociálních služeb
MŠ	mateřská škola
ZŠ	základní škola
SŠ	střední škola
DZR	domovy se zvláštním režimem
NZDM	nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
KODUS	komunitní dům pro seniory
SPOD	sociálně právní ochrana dětí